

	ULUSLARARASI AKADEMİ DERGİSİ INTERNATIONAL JOURNAL OF ACADEMY (e-ISSN: 2979-9937)	Yıl/Year: 2025 Cilt/Volume: 4 Sayı/Issue: 1
---	--	--

Rusya Federasyonu'nda Eğitim Yönetimi ve Denetim Sisteminin Yapısının Değerlendirilmesi

An Evaluation of the Structure of the Education Management and Supervision System in the Russian Federation

Serdar AHISKALI¹

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Anahtar Kelimeler: Rusya, Eğitim Sistemi, Eğitim Yönetimi, Eğitim Denetimi Makale Kategorisi: Derleme Makalesi Gönderilme Tarihi: 06.01.2025 Revizyon Tarihi: 11.05.2025 Kabul Tarihi: 31.05.2025	Ülkeler için eğitim alanı en önemli sosyal kurumlardan biridir. Adı geçen bu sosyal kurumlar ülkelere farklı şekillerde faaliyet yürütmektedir. Bu bağlamda Rusya'daki eğitim sisteminin yapısı diğer ülkelerdekinden önemli ölçüde farklılık göstermekte ve kendine özgü bir yönetim sistemi oluşturulmaktadır. Bu çalışma Rusya Federasyonu'ndaki eğitim yönetimi ve denetimi yapısını daha derinlemesine inceleyerek temel bileşenlerini daha ayrıntılı olarak analiz etmektedir. Rus eğitim sistemi karmaşık bir yapıya sahiptir. Bu karmaşıklığın nedeni, birden fazla hükümet düzeyini, çeşitli gözetim mekanizmalarını ve çok sayıda düzenleyici kurumu kapsamasından kaynaklanmaktadır. Burada Rusya'da eğitim yönetiminin nasıl işlediğine dair daha kapsamlı bir değerlendirme yapılmaktadır. Rusya'da eğitim, sürekli olarak reform edilmiş alanlardan biridir. Bu çerçevede, Rusya'daki eğitim yapısı inşa sürecinin araştırılmasında birtakım zorluklar ile karşılaşılacaktır. Rusya'da bu durumun sona ermesi için ortaya konulan reformların başarıya ulaşması ve dolayısıyla tutarlı bir sistemin oluşturulması gerekmektedir. Bunun için kabul edilen yeni mevzuatların işlevleri net olarak belirlenmeli ve uygulanmalıdır. Bu bağlamda Türkiye açısından, istikrarlı bir eğitim yapısı olmayan Rusya'nın eğitim yönetimi ve denetimi yapısının incelenmesi, Türkiye literatürüne katkısı bakımından önemlidir.
ARTICLE INFO	ABSTRACT
Keywords: Russia, Education System, Education Administration, Education Supervision Article Classification: Review Article Date Received: 06.01.2025 Date Revised: 11.05.2025	Education is one of the most important social institutions for countries. These social institutions operate in different ways from one country to another. In this context, the structure of the education system in Russia differs significantly from that in other countries and a unique management system is created. This study delves deeper into the structure of educational management and supervision in the Russian Federation and analyzes its main components in more detail. The Russian education system has a complex structure. This complexity is due to the fact that it encompasses multiple levels of government, various oversight mechanisms and numerous regulatory bodies. A more comprehensive assessment of how education governance works in Russia is provided here. Education in Russia is one of the areas that has been continuously reformed. In this context, there are a number of challenges in researching the process of educational structure building in Russia. In order to end this situation in Russia, it is necessary to ensure the success of the reforms introduced and thus to create a coherent

¹ Milli Eğitim Bakanlığı, İstanbul, sahisicali158@gmail.com, ORCID ID: 0009-0005-5012-3134

Atıf için (Cite as): Ahıskalı, S. (2025). Rusya Federasyonu'nda eğitim yönetimi ve denetim sisteminin yapısının değerlendirilmesi. *Uluslararası Akademi Dergisi*, 4(1), 1-13.

Rusya Federasyonu’nda Eğitim Yönetimi ve Denetim Sisteminin Yapısının Değerlendirilmesi

Date Accepted:

31.05.2025

system. For this, the functions of the new legislation adopted should be clearly defined and implemented. In this context, it is important for Turkey to examine the educational management and supervision structure of Russia, which does not have a stable educational structure, in terms of its contribution to the Turkish literature.

1. Giriş

Bu çalışmanın amacı hem eğitim yönetimi hem de eğitim denetimi olması nedeniyle bu iki olgu arasındaki unsurları ve bağlantıları içeren sistemsel yapıların irdelemesidir. Bu nedenle bu çalışmanın metodolojisi sistematik yaklaşımdır. Çalışmada eğitim kurumları ile diğer kamu kurumları arasındaki bağlantılara daha az dikkat edilmektedir. Bu, yasal düzenlemelerde eğitim sisteminin alt sistemleri arasındaki iç bağlantılara daha fazla odaklanmak için yapılmaktadır. Böylece diğer kurumların eğitim yönetim sisteminin yapısını nasıl etkilediği sorusu bilinçli olarak bir kenara bırakılmaktadır. Her şeyden önce sistematik bir yaklaşımın kullanılması, eğitim yönetiminde mevcut hiyerarşileri seçmeyi ve bunlara karşılık gelen yönetim nesnelerini belirlemeyi mümkün kılmaktadır. Ayrıca bu çalışmada sistematik yaklaşımın seçilmesindeki bir diğer etken ise, “eğitim yönetimi” ve “eğitimde denetim” kavramlarının mevcut olmasına rağmen bunların yapılarının ve çeşitli unsurlar arasındaki ilişkilerin yönetmeliklerde net olarak tanımlanmamasından kaynaklanmaktadır. Bu çerçevede, metodolojik olarak sistematik yaklaşım kullanılması farklı unsurları tek bir bütün halinde birleştirmemize olanak vermektedir.

Bu çalışmada iki temel soru sorulmaktadır. “İlk soru; Rusya’nın eğitim hakkına bakışı ve eğitim şekilleri nedir? Diğer soru; “Rusya’daki eğitim yönetim sistemi ve denetimi nasıldır?” Dolayısıyla bu çalışmada, yukarıda ifade edilen iki soruya cevap aranmaktadır.

Araştırma sorusu ile ilgili olarak varsayımımız; eğitim yönetim sisteminin kendisinin mevzuata net bir şekilde yansımadağı ortaya çıkmaktadır. Eğitim yönetimi ile ilgili işlevlerin çoğu federal düzeyde yoğunlaşmakta ve bu da yavaşlığına ve verimsizliğine yol açmaktadır. Aynı zamanda en önemli kararlar eğitim sistemi dışındaki aktörler tarafından alınmaktadır. Son olarak, devlet veya belediye otoritesi olmayan yapılar önemli yetkilere sahiptir.

Araştırma sorularını yanıtlamak ve varsayımımızı kanıtlamak için Rusya’da eğitim alanında yayımlanmış makaleler ve bu alanda yürürlüğe girmiş yasal düzenlemeler çerçevesinde literatür taraması yapılmıştır. Bu bağlamda, temel kaynakları, Rusya’da eğitim alanında kabul edilen yasal düzenlemelerdir. Bu anlamda Rusya’da eğitim yönetimi ve denetimi ile ilgili düzenlemeler yapan “Federal Anayasa Kanunları”, “Eğitim Bakanlığı” ve “Eğitim ve Bilimde Federal Denetim Hizmeti”ne ilişkin yönetmelikler kabul edilen hükümlerdir. Ayrıca Rusya literatüründe eğitim yönetimi ve denetimi konularında yayımlanmış çalışmalardan da yararlanılmıştır. Bu anlamda birincil ve ikincil kaynaklar aracılığıyla veri toplama işlemi gerçekleştirilmiştir. Veriler, sistematik yaklaşım ışığında analiz edilmiş ve nitel araştırma tekniği kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesi aşamasında teknik olarak, betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Bu çalışma yedi bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, insanların doğuştan hak ettiği ve Soğuk Savaş sonrası kurumsallaşmaya başlayan eğitim hakkı konusu Rusya açısından değerlendirilmektedir. Daha sonra Rusya’daki eğitim şekilleri hakkında bilgi verilmektedir. İkinci bölümde, Rusya’daki eğitim yönetiminin alt sistemleri irdelenmektedir. Üçüncü bölümde, Rus eğitim sisteminde yaşanan zorluklar değinildikten sonra Eğitim Bakanlığı’nın Rus eğitim sistemindeki rolü açıklanmaktadır. Beşinci bölümde, Rusya’daki eğitim yönetim organları olan bölgesel ve belediyeler yönetim modeli ele alınmıştır. Altıncı bölümde Rusya’daki eğitim yönetimini denetleyen kurum irdelenmiştir. Son bölümde ise Rus eğitim sisteminde gerçekleşen reformlar incelenmiştir.

2. Rusya’da Eğitim Hakkı ve Eğitim Şekilleri

İkinci Dünya Savaşı sonrası sistemleşmeye başlayan eğitim hakkı, bireylerin doğuştan kazandıkları temel haklardan biridir. Devletler, adı geçen bu eğitim hakkını, kendi vatandaşlarına veya eğitim almak isteyen diğer bireylere ırk, din, dil, mezhep gibi ayırıcı özellikler taşıyan unsurları gözetmeden ve eşit bir şekilde vermesi gerekmektedir (Gümü, 2012: 119).

Rusya Federasyonu’nun demografik yapısı, çok çeşitli dil, din, ırk, mezhep gibi farklı kimliklerden oluşmaktadır. Bu nedenle Rusya, kendi vatandaşları arasında eğitim hakkını eşit ve ayırım gözetmeden vermek için bu hakkı Rusya Federasyonu Anayasası mevzuatlarında garanti altına almaktadır. Ancak Rusya, Sovyetler Birliği döneminde eğitim hakkı hususunda taraf olduğu “1948 İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi” ve “1966 Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi” uyarınca yükümlülüklerini devam ettirmektedir (Nikolaevna, 2015: 909). Bu bağlamda hem ulusal hem de uluslararası çerçevede Rusya Federasyonu’nun kabul ettiği yönetmeliklere göre kendi vatandaşlarına ayırım gözetmeden ve eşit şekilde eğitim hakkını tanımaktadır. Ayrıca, bazı durumlarda bireylerin eğitim alma konusunda kısıtlamalar yapılması, ulusal mevzuatlarda açık ve net bir şekilde kanunla belirtilmektedir (Mikhaylovna, 2012: 77-78).

Rusya’da eğitim düzeyleri “okul öncesi, temel, genel ve orta mesleki eğitim olmak üzere dört kategoriye ayrılmaktadır. Rusya, bu eğitimleri vatandaşlarına herhangi bir maddi istek almadan gerçekleştirmektedir (Krestinskaya, 2018: 503). Bu bağlamda, Rusya’nın eğitim hakkı konusundaki hukuki temel ilkelere “Rusya Federasyonu Anayasası 43. maddesinde” yer verilmektedir (Konstitutsiya RF, 2021).

Rusya’daki eğitim şekilleri, dünyanın çoğu ülkelerine göre farklılık göstermektedir. Genel olarak Rusya dışındaki ülkelerde eğitim şekli kural olarak eğitim sisteminin yapısı, seviyeleri ve/veya türleri ile temsil edilmektedir. Örneğin, Litvanya’da örgün ve yaygın eğitim, Çek Cumhuriyeti’nde okullar ve eğitim organizasyonları ve Brezilya’da federal, bölgesel ve belediye alt sistemlerinden oluşan yapılar bulunmaktadır (Putilo vd. 2019: 90-91).

Rusya’da eğitim alma konusundaki kısıtlamalar, eğitim mevzuatı ve eğitim standardı ile belirlenmektedir. Söz konusu bu mevzuatlar ve standartlar eğitim şekline göre değişiklik göstermektedir. Bu bağlamda, Rusya’da tam zamanlı (gündüz); yarı zamanlı (akşam); yazışma, kendi kendine eğitim ve aile eğitimi olmak üzere beş ana eğitim şekli vardır (Obrazovaniye ve Rossii, 2017).

3. Rusya’da Eğitim Yönetimi

“Rusya’da eğitim yönetimi” kavramı, temel olarak Rusya’daki eğitim kurumlarının işleyişi, prosedürü, müfredatı ve biçimleri, uygulanması ve denetlenmesi faaliyetlerinin genel adıdır. Söz konusu bu faaliyetler, devlet ve belediye yetkilileri tarafından yürütülmektedir. Bu bağlamda, eğitim yönetimi içerik, işlevsel ve örgütsel-yönetimsel olmak üzere üç alt sisteme ayrılabilir (Panchenko, 2021: 46).

3.1. İçerik alt sistemi

İçerik alt sistemi, Rusya’daki farklı eğitim şekilleri için eğitim müfredatlarını ve programlarını içerir. Bu alt sistemin görevi, ülke genelinde tek bir eğitim alanı oluşturmaktır (Yaroslavceva ve Inyutina, 2019). Ancak bazı eğitim kurumları, kendi müfredatını oluşturma hakkına sahiptir ve bu durumu öğrencilerin ihtiyaçlarını ve özelliklerini dikkate alma ihtiyacının bir göstergesi olarak gerçekleştirmektedir. İşlevsel sistemin bir parçası olan eğitim kurumlarının finansal, personel, lojistik ve diğer ihtiyaçları standart ve programlarda belirtilen gereksinimlere bağlı olduğundan, içerik alt sistemi diğer ikisine göre belirleyici olmaktadır. Ayrıca, eğitimin

Rusya Federasyonu'nda Eğitim Yönetimi ve Denetim Sisteminin Yapısının Değerlendirilmesi

yönetimi ve kontrolü için bir araya gelen, onlara bağlı otorite ve kurumların yelpazesini de belirler. Aslında, eğitim kuruluşlarının standartları ve programları uygulamaları ile yönetim ve denetim organlarından faaliyetlerinin aynı standart ve programlara uygunluğunu kontrol etmeleri gerektiği gerçeğinden bahsedilmektedir (Panchenko, 2021: 46-47).

3.2. İşlevsel alt sistem

İşlevsel alt sistem, başta eğitim kurumları olmak üzere eğitim hizmetleri sunan tüm kurumları içermektedir. Bu kurumlar, devlet, belediye ve özel yapılara bağlı olabilmektedir. Ancak, kural olarak, eğitim örgütlerinin sınıflandırılması için belirleyici kriter, uygulanan eğitim programlarının türü ve bunları yöneten standartlardır. Bu durumda okul öncesi, genel eğitim, mesleki eğitim kuruluşları, yükseköğretim kuruluşları ile ek mesleki eğitim kurumlarını kapsamaktadır. Ek olarak yasa, ana eğitim programlarının uygulanmasına ve eğitim kuruluşlarının türlerine bağlı olarak bazı uygulama haklarına sahiptir (Alexandrova ve Lamanova, 2014: 47). Söz konusu bu haklar Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1. Eğitim Programlarının Uygulanmasına ve Eğitim Kuruluşlarının Türlerine Bağlı Haklar

Okul öncesi eğitim kurumları- ek genel gelişim programları;
Genel eğitim organizasyonları- okul öncesi eğitim programları, ek genel eğitim programları, mesleki eğitim programları;
Profesyonel eğitim kurumları- temel ve genel eğitim programları, ek genel eğitim programları, ek profesyonel programlar;
Yüksek öğretim kurumları- temel ve genel eğitim programları, orta mesleki eğitim programları, mesleki eğitim programları, ek genel eğitim programları, ek profesyonel programlar;
Ek eğitim organizasyonları- okul öncesi eğitim programları, mesleki eğitim programları;
Ek mesleki eğitim- bilimsel ve pedagojik personel için eğitim programları, ikamet programları, ek genel eğitim programları, mesleki eğitim programları (Konstitutsiya RF, 2012: md 89).

İşlevsel alt sistemin bir başka unsuru olarak örneğin bilimsel kurumlar, tıbbi kurumlar, kültür ve eğlence organizasyonları vb. eğitim faaliyetini sağlayan kuruluşlardır. Bu işlevi uygulamak için uygun birimler oluşturmaları gerekir. Son olarak, bireysel girişimciler hem kişisel olarak hem de pedagojik alanda çalışanların katılımıyla eğitim faaliyetleri yürütebilir (Panchenko, 2021).

3.3. Örgütsel ve yönetsel alt sistem

Eğitim yönetim sistemin diğer iki kategoriye göre en karmaşık olanıdır. Bu durumun temel nedeni, adı geçen bu alt sistemin yasalarda gerektiği gibi açık ve net olarak belirtilmediği ve kavramın kendisinin tanımlanmadığı belirtilmektedir (Panchenko, 2021: 47). Bunun yerine, eğitim yönetiminin neler içerdiğini açıklamaktadır. Bu bağlamda, Tablo 2'de Rus eğitim yönetiminin içeriği gösterilmektedir.

Tablo 2. Rus Eğitim Yönetiminin İçeriği

Yerel yönetim sistemlerini federal yürütme makamları, Rusya Federasyonu'nun yürütme makamları ve eğitim alanında yönetim uygulayan yerel yönetimlerden oluşmaktadır;
Eğitim sisteminin geliştirilmesi için stratejik planlamanın uygulanması;
Rusya Federasyonu devlet programlarının, eğitim sistemini geliştirmeyi amaçlayan federal ve bölgesel programların kabulü ve uygulanması;

Eğitim sisteminde izleme;
Federal devlet organlarının faaliyetleri için bilgi ve metodolojik destek, eğitim alanında devlet idaresini yürüten Rusya Federasyonu'nun yürütme makamları ve eğitim alanında yönetim üstlenen yerel yönetimler;
Eğitim faaliyetlerinin devlet düzenlemesi;
Federal devlet organlarının çalışanlarının, Rusya Federasyonu'nun kurucu kuruluşlarının devlet yetkililerinin eğitimi;
Eğitim alanında faaliyet gösteren kamu yönetimi, eğitim alanında yöneticilik yapan yerel yönetimler, eğitim kurumlarının başkan ve öğretmenleridir (Konstitutsiya RF, 2012: md 89).

Aynı zamanda, federal ve bölgesel düzeydeki devlet makamlarının yetkilerinin yanı sıra belediye makamlarının yetkilerini de açıklamaktadır. Ancak eğitim yönetim sistemi ayrı tutulmamaktadır. Sonuç olarak, örgütsel ve yönetsel alt sistemi, aslında aralarında açıkça tanımlanmış bağlantılar olmaksızın ve ayrıca yönetim konularından hangisinin öngörülen işlevlerinden hangisini yerine getirdiğinin açık bir tanımı olmaksızın bir dizi unsuruna indirgenir. Ek olarak, N. Putilo, N. Volkova ve O. Eremina'nın işaret ettiği gibi, iç idare hukuku geleneklerine dayanarak, yönetim şu işlevleri içerir: kural koyma, yürütme ve idari, danışma ve yardımcı ve de kontrol ve denetleme (Putilo vd. 2019: 92). Şunu da eklemek gerekir ki, eğitim sisteminin yapısına göre, içerik alt sistemi yönetim sistemi ve işlevsel alt sistem yönetim sistemini ayırmak gerekir. Sonuç olarak, örgütsel ve yönetsel alt sistemi, yasanın kendisinde doğru bir şekilde açıklanmadığında oldukça kafa karıştırıcı bir durum ortaya çıkmaktadır (Panchenko, 2021: 52).

4. Eğitim Sistemindeki Zorluklar

Rusya eğitim sisteminde birtakım zorluklar vardır. Bu zorluklar; eşitsizlik ve bölgesel farklılıklar, öğretmen maaşları ve öğretmen açığı, yasadışı para toplama, bürokratik verimsizlikler, eski müfredat ve yenilik eksikliği ve bazı bölgelerde dijital entegrasyon eksikliğidir (Moroshkina ve Murashkina, 2022: 199-202).

Rus eğitim sisteminin karşı karşıya olduğu en önemli zorluklardan biri, bölgeler arasındaki eğitim kaynakları ve fırsatlarındaki eşitsizliktir. Daha zengin bölgeler (genellikle Moskova ve St. Petersburg gibi kentsel alanlar) daha iyi finansmana, modern kaynaklara erişime ve yüksek nitelikli öğretmenlere sahip olma eğilimindedir. Buna karşılık, kırsal bölgeler eski eğitim materyalleri, yetersiz okul altyapısı ve düşük kaliteli öğretim ile mücadele edebilir (Konstantinovskiy, 2010: 42).

Öğretmen eğitimini modernleştirme ve mesleki gelişimi iyileştirme çabalarına rağmen, Rusya'daki öğretmen maaşları, özellikle büyük şehirlerdeki yaşam maliyetiyle karşılaştırıldığında, nispeten düşük kalmaktadır. Bu durum bazı branşlarda ve nitelikli öğretmen bulmanın daha zor olduğu kırsal bölgelerde öğretmen açığına yol açmıştır. Birçok öğretmen gelirlerini özel ders vererek ya da ek iş yaparak tamamlamaktadır (İgoreviç, 2022: 286).

Rusya eğitim sisteminin en önemli zorluklar yaratan alanlardan biri yasadışı para toplanması konusudur. Söz konusu bu durum, eğitim denetimi yapan kurumların denetim yapması hususunda görev ve sorumluluğu içerisinde yer almaktadır. Bu bağlamda eğitim denetimi yapan yasal temsilciler yasadışı para toplama konusunda okulları denetlemekte ve denetleme sonucu elde edilen veriler çerçevesinde rapor yazmaktadır. Yasal temsilciler bu rolün dışında, yasadışı para toplama dışındaki diğer yasadışı faaliyetleri engellemek ve önlemekten de sorumludur (Plyugina, 2016: 125-126).

Rusya Federasyonu'nda Eğitim Yönetimi ve Denetim Sisteminin Yapısının Değerlendirilmesi

Rusya'daki eğitim sistemi bürokratik yetersizlikleri nedeniyle sıklıkla eleştirilmektedir. Okullar ve üniversiteler, gecikmelere, politikaların tutarsız bir şekilde uygulanmasına ve yerel ihtiyaçlara cevap vermede esneklik eksikliğine neden olabilen çok katmanlı hükümet düzenlemelerinde gezinmek zorundadır. Çok sayıda hükümet gözetim düzeyi, okul yöneticileri için yönetilmesi zor olabilen parçalı bir idari sistem yaratmaktadır (Pavlovich vd. 2022: 897-898).

Rus eğitim sistemi sıklıkla eleştirel düşünme ve yaratıcılıktan ziyade ezberciliği ve teorik bilgiye hakimiyeti vurgulayan katı ve modası geçmiş bir müfredata sahiptir. Müfredatta reform yapma çabaları olsa da eğitim kurumlarının muhafazakar yapısı nedeniyle bu değişiklikler genellikle dirençle karşılaşmaktadır (Konstantinovskiy, 2010: 50-52).

Rus hükümeti eğitimin dijitalleştirilmesi konusunda önemli adımlar atmış olsa da, kentsel ve kırsal alanlar arasında dijital bir uçurum vardır. İnternete, dijital öğrenme araçlarına ve çevrimiçi eğitim platformlarına erişim, Rusya'nın daha uzak bölgelerinde sınırlı olabilmekte ve bu da eşitsiz eğitim fırsatlarına katkıda bulunmaktadır (Sergeyevna, 2019: 13).

5. Rus Eğitim Bakanlığı'nın Rolü

Rus eğitim idari hiyerarşisinin en tepesinde Rusya Federasyonu Eğitim Bakanlığı bulunmaktadır. Bakanlık, eğitim sektörü için ulusal politikaların ve çerçevelerin belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu roller içerisinde müfredat ve standartlar, öğretmen eğitimi ve sertifikasyonu, eğitim araştırmaları ve inovasyon, ulusal sınavlar ve değerlendirmeler yer almaktadır (Aleksandrovna, 2018: 250). Bu bölümde, söz konusu bu roller detaylandırılmaktadır.

Eğitim Bakanlığı öğrencilerin farklı eğitim seviyelerinde (ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim) öğrenmeleri beklenenler için kılavuz ilkeleri belirleyen Federal Devlet Eğitim Standartlarını (FDES) tanımlamaktan sorumludur. Bu standartlar ülke genelinde yeknesaklığın ve tutarlılığın sağlanması açısından önemlidir. FDES, öğrencilerin edinmesi gereken temel akademik içeriği, yetkinlikleri ve becerileri belirlemektedir (FGOS, 2024).

Bakanlık, öğretmen sertifikasyonu ve yeterliliği için kılavuz ilkeler belirlemektedir. Öğretmenler belirli eğitim standartlarını karşılamalı ve öğretmenlik pozisyonu arayan yeni mezunların genellikle mesleki sınavları geçmeleri gerekmektedir. Sürekli mesleki gelişim ve hizmet içi eğitim de özellikle Rusya Eğitim Akademisi gibi kurumlar aracılığıyla Bakanlık tarafından yönetilmektedir (Bolotova, 2014: 47).

Bakanlık, eğitim araştırma ve geliştirme çalışmalarını denetlemekten sorumludur. Öğretim uygulamalarını, okul müfredatını ve eğitimin diğer yönlerini iyileştirmek için büyük ölçekli araştırma girişimlerini koordine etmektedir. Ayrıca, özellikle dijital öğrenme, STEM (bilim, teknoloji, mühendislik, matematik) eğitimi ve mesleki eğitim gibi alanlarda eğitimde yeniliği desteklemektedir (Romanov, 2023: 13).

Bakanlık, ortaokul sonunda öğrencileri değerlendirmek için standart yöntem haline gelen Birleşik Devlet Sınavını (USE) denetlemektedir. Bu sınav sadece mezuniyet uygunluğunu belirlemekle kalmaz, aynı zamanda üniversiteye kabul için de birincil araç olarak hizmet etmektedir (FGOS, 2024).

6. Bölgesel ve Yerel Eğitim Yönetimi

Rusya'da eğitim, merkezi ve merkezi olmayan karma bir yönetim modeline sahiptir. Federal hükümet geniş politika çerçeveleri belirlerken, önemli sorumluluklar bölgesel ve yerel yetkililere devredilmektedir. Bu ademi merkezîyetçilik, farklı bölgelerin özel ihtiyaçlarına uyum sağlanmasına olanak tanımakla birlikte ülke genelinde bazı tutarsızlıkları da beraberinde getirmektedir (Panchenko, 2021: 45-46).

6.1. Bölgesel düzey (Rusya Federasyonu'na bağlı bölgeler)

Rusya, her biri kendi idari yapısına sahip 85 federal idari bölgeden oluşmaktadır. Bölgesel düzeyde eğitim gözetimi sorumluluğu, öncelikle bölgesel Eğitim Bakanlığı veya her bir konu içindeki eşdeğer organ tarafından yürütülmektedir (Deputat, 2025: 1).

Bölgesel yetkililer, ulusal eğitim standartlarını ve müfredatı yerel ihtiyaçları karşılayacak şekilde uyarlamak ve uygulamakla görevlidir. Federal Bakanlık eğitim çerçevesini belirlerken, bölgesel organlar müfredatı yerel dillere, kültürlere ve kaynaklara uyum sağlayacak şekilde ayarlamaktadır (Manukyan, 2019: 269).

Bölgeler, kendi bölgelerinde eğitim için finansman yönetimi ve tahsisinde merkezi bir rol oynamaktadır. Federal hükümet bir miktar fon tahsis ederken, yerel yönetimlerin okul işletme maliyetlerinin önemli bir kısmını karşılaması beklenmektedir. Bölgeler arasındaki refah eşitsizlikleri, özellikle kentsel ve kırsal alanlar arasında sağlanan eğitimin kalitesinde önemli farklılıklara yol açmaktadır. Bununla birlikte Bölgeler, okulların federal standartlara ve yönetmeliklere uygunluğunu sağlamaktan sorumludur. Her bölgesel Eğitim Bakanlığı tipik olarak bir dizi yerel okul bölgesini denetlemekte, müfredatın uygulanmasını sağlamakta ve yerel öğretmen atamalarını yönetmektedir (Aleksandrovna, 2018: 255-256).

6.2. Yerel düzey (belediyeler)

Yerel düzeyde, belediye yetkilileri okulların günlük faaliyetlerini yönetmektedir. Yerel yönetimler, eğitim kurumlarının fiziksel altyapısını sağlamaktan ve okulların ulusal eğitim standartlarını karşılamasını sağlamaktan sorumludur (Manukyan, 2019: 271).

Okullar genellikle yerel eğitim departmanları tarafından yönetilir ve bu departmanlar personel alımı, materyal temini ve okul yönetiminin denetlenmesi de dahil olmak üzere her bir okula kaynak tahsis etmekten sorumludur. Uygulamada, yerel yönetimler okulların ders dışı etkinlikler, okul tesisleri ve ek eğitim programları gibi özel ihtiyaçları hakkında karar vermekten yükümlüdür (Dvoryadkina ve Sergeeva, 2021: 21).

Belediye genellikle ilk ve orta dereceli okulların finansmanında kilit bir rol oynamaktadır. Ancak fonların dağılımı yerel bölgenin zenginliğine bağlıdır. Daha zengin belediyeler daha iyi finansman, altyapı ve öğretmen eğitime erişebilirken, daha yoksul bölgeler daha az kaynakla mücadele edebilir (Manukyan, 2019: 271-272).

Bazı durumlarda, okullar ders kitaplarını seçme veya öğretim yöntemlerini ayarlama konusunda özerkliğe sahip olabilirler, ancak yine de ulusal müfredat yönergelerine uymak zorundadırlar. Okullar, federal standartlara uygunluğun sağlanması için hem yerel hem de bölgesel yetkililer tarafından değerlendirilmekte ve denetlenmektedir (Dvoryadkina ve Sergeeva, 2021: 22-23).

7. Rusya'da Eğitim ve Bilimde Federal Denetim Servisi (Rosobrnadzor)

Rusya'daki eğitim yönetim organları üç kategoriye ayrılabilir: federal, bölgesel ve belediye. Bu organlardan bölgesel ve belediye kısmını bir önceki bölümde ele alınmıştır. Bu alt bölümde bu üç kategoriden federal yürütme organı ele alınmaktadır. Federal yapı, Rusya'daki eğitim sistemini denetleyen kurumların başında gelmektedir (Panchenko, 2021: 48).

Rusya Federasyonu'nda üç federal yürütme organı vardır: Bilim ve Yüksek Eğitim Bakanlığı, Eğitim Bakanlığı ve Federal Eğitim ve Bilim Alanında Denetim Hizmeti. Bu organların görevlerini şeffaf ve istikrarlı bir şekilde yürütülmesi için Eğitim ve Bilimde Federal Denetim Servisi (Rosobrnadzor) bu organlara yardımcı olmaktadır (Konstitutsiya RF, 2018).

Rusya Federasyon'unda eğitim politikası birçok farklı alanlarda görevleri ve sorumlulukları vardır. Bu görevler ve sorumluluklar devlet tarafından düzenlenmektedir. Bu düzenlemeyi eğitim alanındaki durum kontrolü ve denetimi içerisinde gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla

Rusya Federasyonu’nda Eğitim Yönetimi ve Denetim Sisteminin Yapısının Değerlendirilmesi

devlet denetimi eğitim alanında ve faaliyetlerinde düzenleme yapmasını sağlayan ve temsil eden bir mekanizmadır (Troshkina, 2017: 22-29).

Rusya Federasyonu, “denetim” sistemini aktif olarak kullanılmasını desteklenmektedir. Bunun temel nedeni, eğitim alan kişilerin gelişimini sağlıklı bilgiler üzerinden inşa etmek içindir. Başka bir ifade ile zararlı bilgilerin kapsamlı bir araştırma yapılarak müfredattan çıkarılmasıdır. Bunun için Rusya’daki eğitim kurumları eğitim sürecinde kullanılan bilgi veya öğretmek amacıyla kullanılan kitap, video gibi malzemeleri kayıt altına almaktadır. Kayıt altına alınan bu veriler, devlet denetimi tarafından değerlendirilmektedir (Kulikova, 2017: 104-109).

“Rusya Federasyonu’nda Eğitim”, Federal Kanununun 91. maddesine göre yürütülmektedir. Bu bağlamda eğitim kuralları, bu maddede belirtilen özellikler dikkate alınarak yapılmaktadır. Eğitim kuralları çerçevesinde lisanslama konusu 91. madde içerisinde yer verilmiştir. Lisanslanma hususu ile ilgili mevzuatlar eğitim hizmetlerinin lisanslamasını kapsamaktadır. Bu lisanslama eğitim türlerine, eğitim düzeylerine ve mesleklere göre gerçekleşmektedir (Yurieviç, 2018: 78).

Bu bağlamda Rosobrnadzor, Rusya Federasyonu hükümetine bağlı, eğitim faaliyetlerinin devlet düzenlemesi alanında yasal düzenleme işlevlerini yerine getiren, Rusya Federasyonu’nun federal yürütme organıdır ve 2004 yılında Putin döneminde kurulmuştur (Eğitim ve Bilim Alanında Denetim için Federal Hizmet Yönetmeliği, 2018).

Rosobrnadzor, Rus eğitiminde kalite kontrol ve hesap verebilirlikten sorumlu merkezi kurumdur. Federal standartlara uygunluğu sağlamak için hem ortaöğretim hem de yükseköğretim düzeyinde faaliyet göstermektedir. Bu çerçevede Rosobrnadzor, işlevsel alt sistemle ilgili olarak kontrol ve denetim işlevlerini yerine getirmektedir (Panchenko, 2021: 49-50). Bu çerçevede Tablo 3’de Rosobrnadzor’un başlıca görevleri gösterilmektedir.

Tablo 3. Rosobrnadzor’un Görevleri

Devlet sınavlarının asgari puanları ile lisans ve uzmanlık programlarına kabul için gerekli puanları belirleyen yasaları kabul eder;
Kontrol ve ölçüm malzemelerinin geliştirilmesi için prosedürü belirler;
Devlet akreditasyonu için gereksinimlerin geliştirilmesini, bunun için uzmanların eğitimini gerçekleştirir;
Eğitim kurumlarının akreditasyonu ve lisanslanması prosedürünü düzenler;
Eğitim alanında devredilen yetkiler konusunda Rusya Federasyonu’nun kurucu kuruluşlarının devlet makamlarını kontrol eder;
Eğitim sisteminin izlenmesini organize eder;
Eğitim vb. ile ilgili veri tabanlarını tutar (Konstitutsiya RF, 2018a)

8. Eğitim Sisteminde Reformlar

Rusya’da yüksek öğrenimde köklü değişiklikler yapılması gerektiği fikri 20. ve 21. yüzyılların başında oluşmuştur. Reform düşüncesinin oluşmasındaki temel neden, Rus eğitim sisteminin Avrupa eğitim sistemine entegresini sağlamak amacıyla kaynaklanmıştır. Bu bağlamda Rusya eğitim sistemindeki reformlar bilim ve eğitim arasındaki etkileşimin güçlendirilmesi ve Üniversitelerde iki seviyeli bir eğitim sisteminin oluşturulmasıdır (Lachina ve Blokhin, 2023: 73).

Rusya, son yıllarda eğitim sektöründe birtakım reformlar gerçekleştirmiştir. Bu reformların başında Birleşik Devlet Sınavı’nın (BDS) güncellenmiş olmasıdır. Söz konusu bu

güncellemede BDS, ortaokul öğrencilerinin değerlendirilmesinde önemli bir araç haline gelmiş ve öğrencilerin başarısını değerlendirilmesi standart bir yöntem oluşturulmuştur. Olumlu taraflarının yanı sıra öğrenciler üzerinde sınav baskısı yaratması sebebiyle eleştiriler de ortaya çıkmıştır (Rusya Federasyonu Eğitim Bakanlığı, 2023).

Rusya, Covid-19 salgını sonrası dijital eğitim altyapısına önem vermiş ve bu alana yatırımlar yapmıştır. Özellikle web 2.0 araçları kullanılarak internet üzerinden online eğitim üzerinde durulmuştur. Girişimler arasında çevrimiçi öğrenme platformlarına erişimin genişletilmesi, dijital araçların sınıflara entegre edilmesi ve öğretmenlerin yeni teknolojiler konusunda eğitilmesi yer almıştır (Tadviser, 2024).

Rusya, STEM eğitimine giderek daha fazla önem vermekte, öğrencileri teknoloji ve inovasyon alanlarındaki kariyerlere hazırlamak üzere tasarlanmış özel okulları ve girişimleri teşvik etmektedir. Ayrıca Rus üniversitelerine son yıllarda daha fazla özerklik tanınarak özgün akademik programlar geliştirmelerine ve uluslararası iş birlikleri kurmalarına olanak sağlanmıştır. Amaç, Rus yükseköğretiminin küresel rekabet gücünü artırmaktır (Repin, 2017: 3).

Rusya Devlet Başkanı V. Putin, mesleki eğitim seviyelerini değiştirmeye yönelik bir pilot projenin başlatılmasına ilişkin kararnameyi 2023 yılında imzalamıştır. Proje, 2023 yılında başlamış ve 2026 yılına kadar sürecektir. Bu bağlamda 2026 yılında Rusya'da yeni bir yüksek öğretim sistemine geçiş planlanmaktadır. Yeni yüksek öğretim sistemi üç seviyeden oluşmaktadır: temel yüksek öğretim (4 ila 6 yıl arası), yüksek lisans (1 ila 3 yıl arası). Temel yükseköğretim sonrasında yapılan yüksek lisans çalışmaları ikinci yükseköğretim sayılmayacaktır. Eğitimin üçüncü düzeyi lisansüstü çalışmalardır. Bu, bilimsel ve bilimsel-pratik personel yetiştirmeyi amaçlayan mesleki eğitim düzeyidir. Temel yüksek öğrenim görmüş ancak en az beş yıllık öğrenim süresi olan veya yüksek lisans mezunu olan herkes kayıt yaptırabilecektir (Agranoviç, 2023: 1).

9. Sonuç

Rusya'daki eğitim yönetimi ve denetimi sistemi karmaşık ve çok yönlüdür. Birden fazla düzenleyici kurum vardır. Bu kurumlar çok sayıda reform yapmaktadır. Merkezi Eğitim Bakanlığı geniş politika yönergeleri belirlerken, uygulamada önemli ölçüde bölgesel özerklik bulunmaktadır. Bu da hem eğitim programlarının olumlu yönde özelleştirilmesine hem de bölgeler arasındaki eşitsizliklerle ilgili zorluklara yol açmaktadır. Sistemin reforme edilmesine yönelik son çabalara rağmen öğretmen açığı, bölgesel farklılıklar ve güncelliğini yitirmiş müfredat gibi konular önemli sorunlar olmaya devam etmektedir. Merkezi kontrol ile bölgesel esnekliğin dengelenmesi ve eğitim içeriğinin geleceğin taleplerini karşılayacak şekilde modernize edilmesi, önümüzdeki yıllarda Rus eğitim politikası yapıcılar için kilit konular olmaya devam edecektir.

Rusya'da eğitim alanındaki yasal düzenlemeler ve denetlemeler esas olarak federal yapı çerçevesinde gerçekleşmektedir. Dolayısıyla, eğitimin ana yönetimi yalnızca federal merkezin elindedir. Aynı zamanda, federal eğitim yetkilileri eğitim sisteminin yönetimi ile ilgili bazı maddeleri uygulama yetkisine sahip değildir.

Eğitim yönetimi ve denetimi alanında farklı konularda farklı kurumların mevzuatlarının kabul edildiği görülmektedir. Bu bağlamda bu farklılıklar dört çeşitte ele alınabilmektedir. İlk olarak, eğitim yönetim sisteminin oluşturulması ve stratejik planlamanın faaliyete geçmesi, Başkan, Hükümet ve Rusya Federasyonu Federal Meclisi tarafından uygulanmaktadır. İkinci olarak; eğitim geliştirme programlarının benimsenmesi ve izlemenin uygulanması Federal, Bölgesel ve Belediye yetkilileri tarafından yürütülmektedir. Üçüncü olarak, bilgi ve metodolojik destek,

Rusya Federasyonu'nda Eğitim Yönetimi ve Denetim Sisteminin Yapısının Değerlendirilmesi

eğitim faaliyetlerinin devlet düzenlemesi, eğitim yetkilileri çalışanlarının eğitimi konularında federal yapı faaliyete geçmektedir.

Rusya'daki eğitim yönetim ve denetim sistemin temel amacı eğitimin gelişimini istikrarlı ve sorunsuz işleyişini planlamak ve denetlemektir. Bu amacı gerçekleştirirken dikey ve yatay olarak yapılandırılmış devlet ve belediye makamlarından oluşan eğitim sisteminden faydalanılmaktadır. Ayrıca eğitim denetimi, eğitim alanındaki müfredat dahil olmak üzere eğitim kuruluşlarını kontrol eder.

Genel olarak, Rusya Federasyonu'ndaki eğitim yönetim ve denetim sisteminin iki temel özelliği ayırt edilmektedir. Bunlardan birincisi: federal düzeyde yetkilerin aşırı merkezileşmesi ve diğeri ise eğitim sisteminin içerik, işlevsel, örgütsel ve yönetsel alt sistemlerin kendileri arasındaki ilişki açıkça ve net bir şekilde açıklanmamıştır.

Türkiye ve Rusya Federasyonu'nun eğitim yönetim ve denetim sistemlerini karşılaştırdığımızda bazı benzerlikler ve farklılıklar olduğu görülmektedir. Öncelikle iki ülkedeki eğitim yönetim ve denetim sistemindeki benzerliklere baktığımızda ilk dikkat çeken husus, her iki ülkenin de devlet kontrolünde merkezi bir yapıya sahip olmasıdır. Türkiye'de öğretmen atamaları, müfredat ve denetim sistemi devlet tarafından yürütülmektedir (Demirkasımoğlu, 2011: 25-26). Rusya'da ise Eğitim ve Bilim Bakanlığı aracılığıyla federal sistemin de etkisiyle bölgeler eğitimde daha fazla söz sahibidir. Türkiye'de özel okullar bulunsa da eğitim sisteminin çoğunluğunu devlet okulları oluşturmaktadır (Taşar, 2009: 108-109). Rusya'da da Türkiye'de olduğu gibi merkezi bir durum söz konusudur. Fakat Rusya'nın federal yapısı eğitimde daha fazla yerel çeşitliliğe izin verirken, Türkiye daha katı bir merkezi yapıya sahiptir. Denetim yapıları her iki ülkede de resmi kamu kurumları tarafından yürütülmekle birlikte, Rusya'daki denetim sistemi daha uzmanlaşmış ve tekniktir.

Kaynakça

- Agranoviç, M. (2023). Вузы России перейдут на новую систему образования к 2026 году. Какие изменения ждут студентов [Rus üniversiteleri 2026 yılına kadar yeni bir eğitim sistemine geçecek. Öğrencileri ne gibi değişiklikler bekliyor?], 1-8. https://cdnstatic.rg.ru/uploads/attachments/2023/06/07/rgp0_9b8.pdf Erişim tarihi: 24.11.2024.
- Aleksandrova, S. E. (2018). Состояние регионального законодательства об образовании в контексте соблюдения конституционно-правовых норм [Anayasa ve yasal normlara uyum bağlamında eğitim hakkında bölgesel mevzuatın durumu]. *Eğitim ve Hukuk*, 12, 249-261.
- Alexandrova N.M. & Lamanova L.A. (2014). The variable part of educational programs as a tool for optimization of pedagogical labor market, *naukı kultury obrazovaniya*, 3 (46), 46-49.
- Bolotova, E. L. (2014). Профессиональная Сертификация и аттестация педагогов [Öğretmenlerin mesleki sertifikasyonu ve sertifikasyonu]. *Halk Eğitimi*, 5, 46-51.
- Demirkasımoğlu, N. (2011). Türk eğitim sistemi'nde bir alt sistem olan denetim sisteminin seçilmiş bazı ülkelerin denetim sistemleri ile karşılaştırılması. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(2), 23-48. <https://doi.org/10.11616/AbantSbe.262>
- Deputat, (2025). Список субъектов Российской Федерации [Rusya Federasyonu bölgelerinin listesi]. <https://deputat.club/subjects> Erişim tarihi: 02.01.2025.

- Dvoryadkina, E.B. & O.E. Sergeeva (2021). Управление муниципальной системой образования в современных реалиях [Belediye eğitim sisteminin modern gerçeklerde yönetimi]. *Girişimci*, 6(4), 18-25.
- Eğitim ve Bilim Alanında Denetim için Federal Hizmet Yönetmeliği, (2018). Общеположения. // Положение о Федеральной службе по надзору в сфере образования и науки: Утверждено Постановлением Правительства Российской Федерации от 28.07.2018 г. № 885 [Genel hükümler. // Eğitim ve bilimde federal denetim servisi yönetmeliği: Rusya Federasyonu Hükümeti'nin 28 temmuz 2018 sayılı kararnamesi ile onaylanmıştır.] http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_303876/f080057f29714608c98dad2c069dc8e1a92b45d5/ Erişim tarihi: 17.05.2022.
- FGOS, (2024). ФГОС [Federal Eyalet Eğitim Standardı]. <https://fgos.ru/> Erişim tarihi: 21.12.2024.
- Günay, H., & Günay, E. (2022). Rusya'da siyasal değişimler çerçevesinde tarihsel olarak Rus eğitim sistemi ve okul öncesi eğitim yapısı ile ilgili bir değerlendirme. *Journal of Middle East Perspectives*, 1(1), 45-58.
- Gümüş, A. T. (2012). Eğitim hakkının dönüşümü. *Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 119-134.
- İgoreviç, R. K. (2022). Проблемы современной системы школьного образования в россии [Rusya'da modern okul eğitim sisteminin sorunları]. *Eğitim Bilimleri*, 12(76), 284-287.
- Konstantinovsky, D. L. (2010). Неравенство в сфере образования: российская ситуация [Eğitimde eşitsizlik: Rusya'nın durumu]. *Ekonomik ve Sosyal Değişimler*, 5(99), 40-65.
- Konstitutsiya RF (2012). https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_140174/ Erişim tarihi: 03.06.2022.
- Konstitutsiya RF (2018). https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_301612/ Erişim tarihi: 04.06.2022.
- Konstitutsiya RF (2018a). https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_303876/ Erişim tarihi: 04.06.2022.
- Konstitutsiya RF (2021). <https://constitutionrf.ru/rzd-1/gl-2/st-43-krf/> Erişim tarihi: 01.05.2022.
- Krestinskaya, L. V. (2018). К вопросу о кодификации норм об административной ответственности за нарушение законодательства российской федерации об образовании [Rusya Federasyonu'nun eğitim mevzuatının ihlali için idari sorumluluk normlarının kodlanması sorunu]. *Vestnik Omskoy Yuridicheskoy Akademii*, 15(4), 502-506.
- Kulikova T.B. (2017). Nekotorye voprosy realizatsii gosudarstvennogo nadzora v sfere obrazovaniya v celyax zashchity detey ot informatsii, prichinyayushhej vred ix zdorov'yu i (ili) razvitiyu. *Vestnik Omskoy Yuridicheskoy Akademii*. 2, 104-109.
- Lachina E.A. & Blokhin M.S. (2023). Rusya'da eğitim reformu: ana görevler, sorunlar ve beklentiler. *Dünya Bilimi*, 6(75), 71-75.
- Manukyan, A. M. (2019). Система государственного управления образованием В России [Rusya'da halk eğitim yönetimi sistemi]. *Genç Bilim İnsanları*, 11(39), 267-272.

Rusya Federasyonu'nda Eğitim Yönetimi ve Denetim Sisteminin Yapısının Değerlendirilmesi

- Mikhaylovna, B. (2012). Sistemaobrazovaniya v rossiyskoyfederatsii [Rusya Federasyonu'ndaki eğitim sistemi]. O.A. Shul'g, Moskova: MolodoyUchenyy: Pedagogicheskoye Masterstvo : materialy. 77-80.
- Moroshkina, M. V. & V L. Murashkina (2022). viktorovna problems of education system development in modern conditions. *Journal of Volgograd State University Economics*. 24(2), 198-207.
- Nikolaevna, D. (2015). Pravo Naobrazovaniye kak odno iz konstitutsi onny khpravcheloveka [Anayasal insan haklarından biri olarak eğitim hakkı]. Akhmetova Galiya Zufarovna. Kazan: Gosudarstvo i pravo. *Molodoy Uchenyy*, 909-911.
- Obrazovaniye v Rossii, (2017). “Формыобучения [Eğitim şekilleri].” <https://sites.google.com/site/obrazovanievrf/formy-obucenia/> Erişim tarihi: 07.05.2022.
- Panchenko, A.B. (2021). The structure of the education management system in Russia: Surgutskogo Gosudarstvennogo Pedagogicheskogo Universiteta, 2(71), 44-57. <https://doi.org/10.26105/SSPU.2021.71.2.004>
- Pavlovich, B. V. & Gaidukova, G. N. & Shapoval, Z. A. (2022). “Вузовская бюрократия в россии - terra incognita социологии образования [Rusya'da üniversite bürokrasisi - eğitim sosyolojisinin terra incognita'sı]. Rusya Halkların Dostluk Üniversitesi, 22(4), 895-908.
- Plyugina, I. V. (2016). Anti-corruption legal mechanisms in education. *Zhurnal Rossiyskogo Prava*, 12, 123-133.
- Putilo N. & Volkova N. & Eremina O. (2019). Принцип много уровневогоу правления системой образования: опыт реализации Федераль ногозакона «Обобразовании в Российской Федерации [Eğitim sisteminin çok düzeyli yönetim ilkesi: Rusya Federasyonu'nda Eğitim Hakkında Federal Yasanın uygulanması deneyimi]. Kapustin, A.Ya., M.B. Lukashevich: Управление системой образования наразныхуровнях: вертикальвласти, трансфер полномочий и региональ ноесо трудничество [Eğitim sisteminin farklı düzeylerde yönetimi: dikey güç, yetki devri ve bölgesel iş birliği]. Moskova: Ulusal Araştırma Üniversitesi, 89-106.
- Repin, A.O. (2017). The relevance of stem education in russia as a priority direction of state policy. *Bilimsel Fikir*, 1(1), 1-7).
- Romanov, A. A. (2023). Основные направления современных педагогических исследований [Modern pedagojik araştırmanın ana yönleri]. Psikolojik ve Pedagojik Araştırma Dergisi, 1(1), 10-17.
- Rusya Federasyonu Eğitim Bakanlığı (2023). Rusya Eğitim ve Bilim Bakanlığı'nın 26 aralık 2013 tarihli n 1400 emri (9 ocak 2017'de değiştirildiği şekliyle) ortaöğretim genel eğitim eğitim programları için devlet nihai sertifikasyonunun yapılmasına ilişkin prosedürün onaylanması. <https://legalacts.ru/doc/prikaz-minobrnauki-rossii-ot-26122013-n-1400/> Erişim tarihi: 15.10.2024.
- Sergeyevna, M. V. (2019). Необходимость цифровизации российского образования [Rus eğitiminin dijitalleştirilmesi ihtiyacı]. *Bilim ve Eğitim*, 12-15.
- Tadviser, (2024). Цифровизация школ в России [Rusya'da okulların dijitalleştirilmesi]. https://www.tadviser.ru/index.php/Статья:Цифровизация_школ_в_России Erişim tarihi:18.12.2024.

- Taşar, H. H. (2009). Merkeziyetçi yönetim yapısının kamu okulları üzerinde bıraktığı olumsuz etkiler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (2), 108-119.
- Troshkina T. N. (2017). Kozy'rın AN Gosudar-stvenny'j kontrol' kachestva obrazovaniya // *Zakony' Rossii: opyt, analiz, praktika*, Sayı 6.
- Yaroslavceva N.V. & A.I. Inyutina (2019). Вариативность как ресурс образовательных программ [Eğitim programlarının bir kaynağı olarak değişkenlik]. *Novosibirski j institut monitoringa i razvitiya obrazovaniya*.
- Yasama Duması (2008). August 28, 2008. XIX session of the tomsk oblast state дума has taken place. <http://eng.old.duma.tomsk.ru/page/442/> 13.06.2022.
- Yurievıç, K. O. (2018). Litsenzirovaniye obrazovatel'noy deyatel'nosti v sisteme realizatsii konstitutsionnogo prava na kachestvennoye obrazovaniye. *Eğitim ve Hukuk Dergisi*, (3), 77-78.

Beyan ve Açıklamalar

1. Bu çalışmanın yazarları, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyduklarını kabul etmektedirler.
2. Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
3. Bu çalışma, intihal tarama programı kullanılarak intihal taramasından geçirilmiştir.